

den hyppigste Anvendelse i Landet og er Landets Hovedprodukt. Ingen af disse Byer vil under almindelige Omstændigheder kunne være skikket til at benytte Jernbanen som Transportmiddel, men under ingen Omstændigheder benytte den som Transportmiddel imellem disse tre Punkter. Spørgsmaalet vil aldrig kunne være om at anlægge en Jernbane for at skaffe Varer fra Aarhus til Randers eller fra Randers til Aalborg eller fra Aalborg til Randers eller fra Randers til Aarhus. Spørgsmaalet maa nødvendigvis være om at skaffe Varer af anden Bessaffenhed, Varer, der ganske anderledes kunne taale Transportomkostningerne, fra det Ydre, nemlig fra Søhavnene, til det Indre af Landet, hvor de skulle forbruges, og modtage tilbage, som Transportmiddel for nogenlunde at dække Omkostningerne, de Gjenstande, som nærmest paa Jernbanen kunne bringes til et Omsætningssted. Naar vi derfor ville reducere alle de opgivne Tal med disse Hensyn for Die, saa vil man meget snart komme til at erkjende, at det er rigtigt, som det ærede Medlem for Maribo Amts Afd. Valgkreds (Monrad) altid minder om, naar han taler om disse Forhold, at det er vore smaa Forhold; men de smaa Forhold hos os blive endnu mindre ligeoverfor Jernbaneanlæg. Jernbanen betragtes som en Bei, der kræver en stadig Opoffrelse, for at man kan bevæge sig paa den. Betragtninger af den Art have gjort sig gjældende, ikke alene hos dem, som betragte Sagen i det Hele taget omtrent som jeg, men ogsaa selv hos dem, der have fremsat disse Momenter. De have sagt: Er Thinget ikke tilfreds med at fyldestgjøre de Krav, som ligge i Omsætningsvirksomheden paa de her nævnte Punkter, saa er Jylland i det Hele taget ikke skikket til at faae en Forbindelse ved Jernbaner, saa er det en forsængelig Sag at tænke paa at anlægge Jernbaner i Jylland. Man maa vel lægge Mærke til, at Jernbaner, dette nye Mittel til ved Kunst at afhjælpe Naturen et Savn, den har ladet blive tilbage med Hensyn til Transport og Forbindelse, ere blevne benyttede af to Hovedaarfager: i de befolkede og stærkt udviklede Lande, forat fyldestgjøre tilstedeværende Krav, den Trang, som der altsaa er her for at skaffe en Forbindelse tilveie mellem

store Byer, for at skaffe en Forbindelse mellem Fabrikegne, som have kostbare Gjenstande, Varer, som hurtigt maae føres, for skaffe en Forbindelse imellem et stort Indland, som er fjernt fra Udsibningsstedet. Dette er den ene Maade at bygge Jernbaner paa; og hvis man, gaaende ud fra et Synspunkt af denne Art, bringes til at anlægge en Jernbane i Jylland, saa siger jeg, at man maa komme til den Erkjendelse, at ingen Jernbane skal anlægges i Jylland, thi der er ingen saadan Udvikling der tilstede, Momenterne dertil savnes; der er ikke noget Sted, som kan opstille et Krav, der kun paa nogen Maade kan svare til det, som maatte gjøres for at anlægge en Jernbane, der skal fyldestgjøre de nu tilstedeværende Fordringer. Men der er en anden Maade, hvorpaa Jernbaner ere blevne anvendte, nemlig for at kalde Liv tilstede der, hvor man faae, at de Midler, som Naturen havde skjænket dertil, hidtil ikke havde været istand til at gjøre det, og, naar vi gaae ud fra denne Betragtningssmaade, saa siger jeg, kunne vi komme til at anlægge en Jernbane i Jylland. Enhver Jernbane i Jylland maa blive, hvad jeg kalder en Haabets Bane; det er ikke en nuværende Trang, som kan bringe os til at anvende Midler paa en Jernbane i Jylland, men det er Forhaabningen om en kommende Udvikling. Naar man nu spørger mig, hvorpaa man kan støtte disse Forhaabninger om en kommende Udvikling, saa siger jeg: Naar vi betragte Halvøen heelt igjennem og spørge, hvorledes er Jordsmønnet og det indre Lands Bessaffenhed, saa maae vi erkjende, at Holsteen, Slesvig, Jylland og en ikke ringe Deel af Lydsland i Midten har en Strimmel af ensartet Bessaffenhed, der gaaer et ufrugtbart Strøg heelt der igjennem. Spørge vi nu: Er dette ufrugtbare Strøg blevet at være lige ufrugtbart i alle disse Landsdele, eller er overhovedet Ufrugtbarheden saa at sige fortrængt og Virksomhed, Arbeidsomhed og Frugtbarhed traadt istedet derfor, saa ville vi finde, at overalt, hvor der har været nogenlunde let Omsætning, nogenlunde let Afgang til Udsibningssteder og til Handelsvirksomhed, der har man tiltrods for den af Naturen uheldige Bessaffenhed fundet Dyrkning, fundet Fremblømsiren. Saaledes er det